

Guust

HET MILIEU VOLGENS FLATER

Franquin
Tjebknecht

DUPUIS

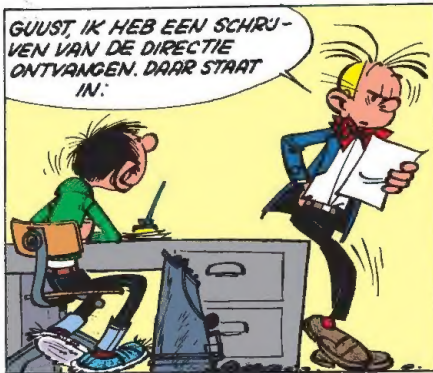
HET MILIEU VOLGENS FLATER

Carrière van een flateraar die bezeten is van het groene gedachtegoed.

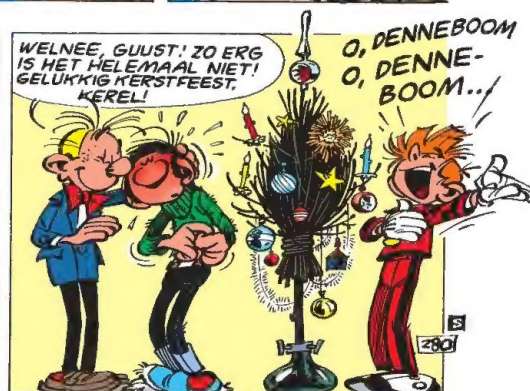
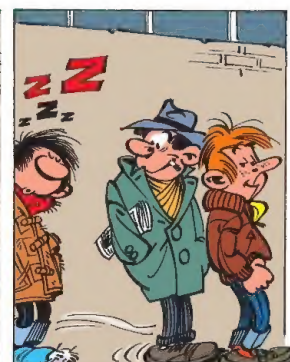
Franklin
Tidehem

DUPUIS

1739. In Pennsylvania dient Benjamin Franklin een petitie in.
Hij wil de stortplaatsen voor het afval van leerlooierijen laten sluiten.
Van 1762 tot 1769 probeert een comité in Philadelphia om de watervervuiling
en de stortplaatsen te reguleren en te controleren.

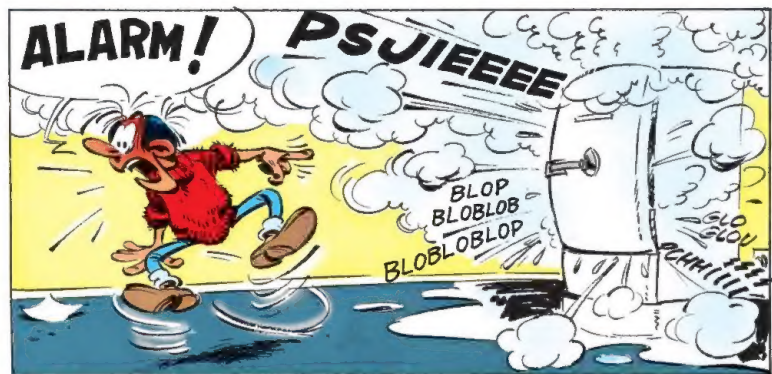

In 1815 wordt in het Verenigd Koninkrijk een organisatie opgericht die moet toezien op de bescherming en het onderhoud van parken en openbare paden.
In 1858 stinken in Londen de riolen zo erg dat voor het eerst aan een systeem wordt gewerkt om het afvalwater te beheren.

De term 'ecologie' werd in 1866 bedacht door de Duitse zoöloog Ernst Haeckel.

Maar dat betekent uiteraard niet dat de ecologische problemen daarmee waren opgelost. Natuurlijk was dat niet het geval. Ze zijn vandaag ook nog steeds niet de wereld uit. Maar dat Ernst Haeckel het woord bedacht, wijst wel op een bewustwordingsproces. Bovendien stond Haeckel helemaal alleen met zijn mening. Hij werd door het gros van de wetenschapslui niet eens au serieus genomen. Meer nog: hij werd door collega's vaak belachelijk gemaakt, net als de man die chirurgen enkele jaren later zou aanbevelen om hun handen te wassen voor een operatie. Stel je voor! Haeckel ging ervan uit dat alle levende organismen behoorden tot eenzelfde 'huis', of 'oikos' in het Oud-Grieks (en vandaar de naam 'ecologie') en dat elk organisme dus een rol moest spelen in de natuur. Waanzin, vonden anderen. Je kunt dorre bladeren, wormen en modder toch niet hetzelfde belang toedichten als mensen?

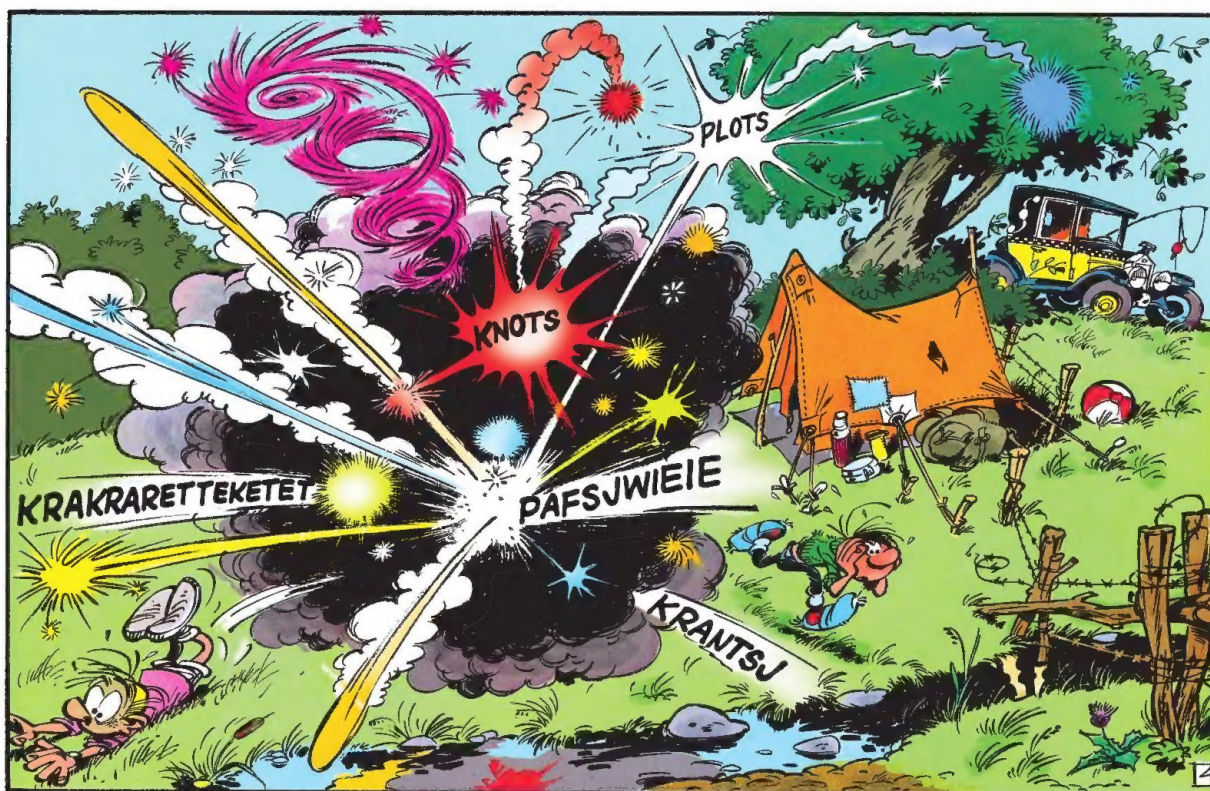

Die goeie ouwe Haeckel was echt knettergek. Dat mensen na een eeuwenlange vernederende onderwerping aan de natuur eindelijk diezelfde natuur begonnen te domineren, was toch het beste bewijs van onze superioriteit? Hadden we ons niet lang genoeg moeten schikken naar de grillen van de natuur en een aantal wilde en vijandige diersoorten? Was de natuur niet vooral het residu van een eeuwenlang primitief rijk waarover de mens nu eindelijk zou triomferen? Die theorie over ecologie mocht dan wel mooi klinken, maar geef toe: hij was wat simpel...

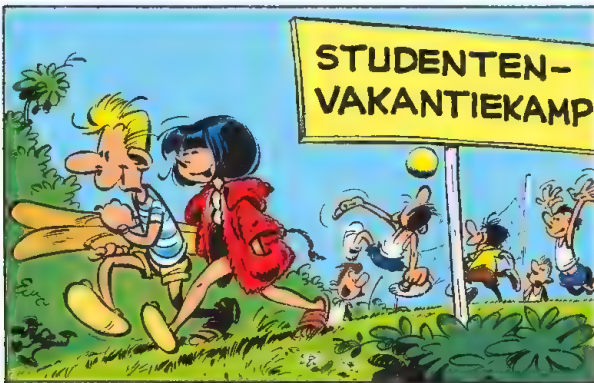
415A

415B

415C

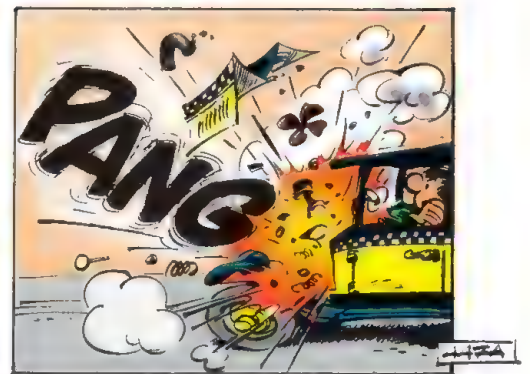

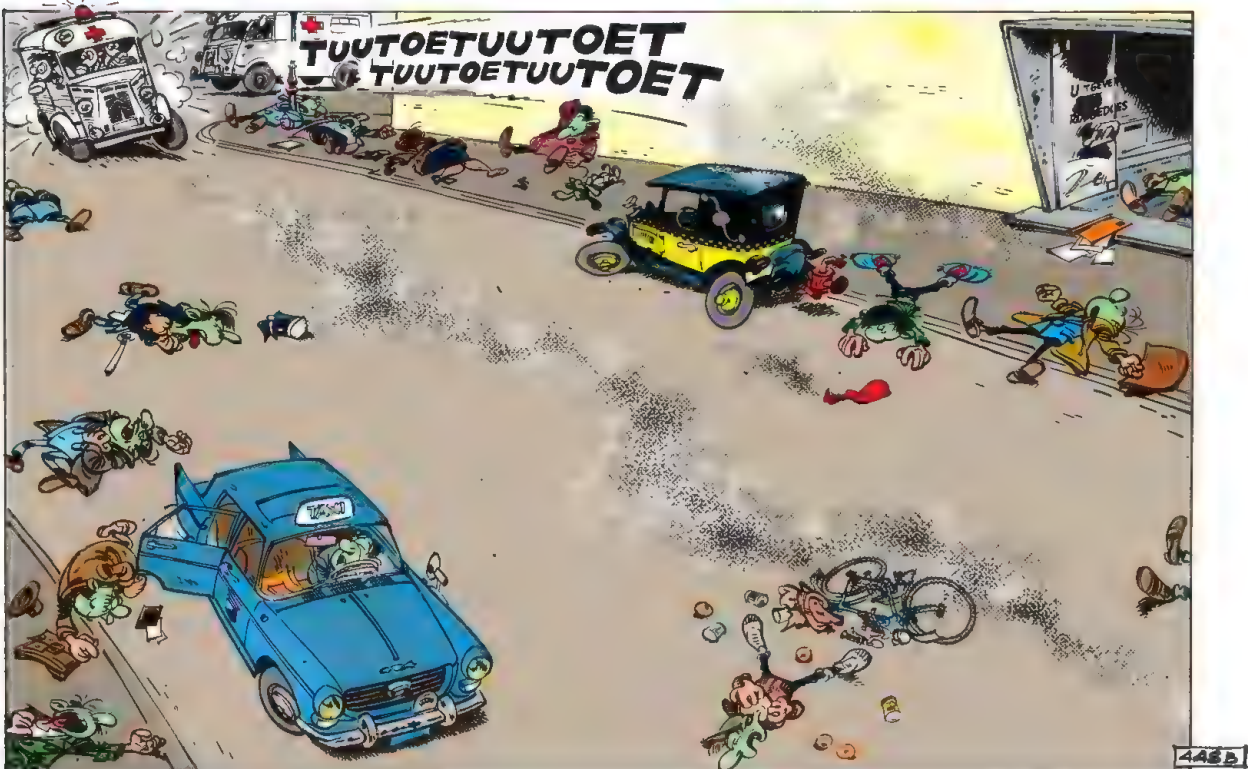
425 BIS A

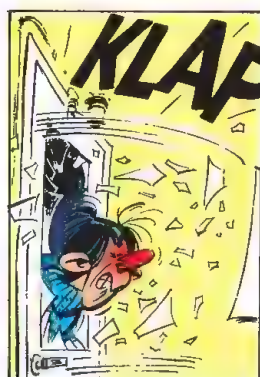
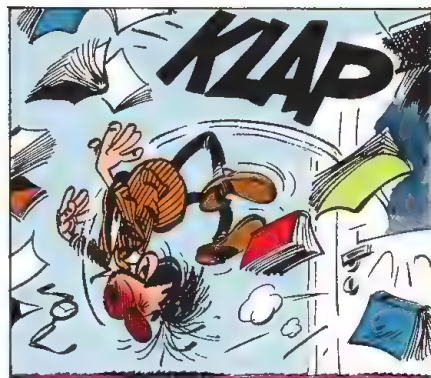
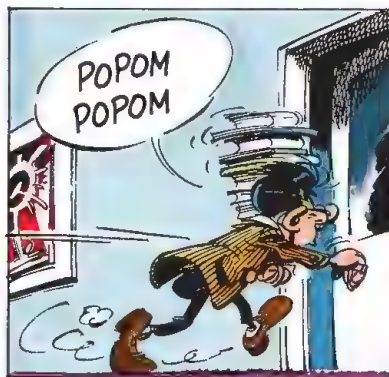

425 BIS B

1915. De Schotse bioloog en urbanist Patrick Geddes, die beschouwd wordt als een van de eerste mensen die bezig waren met duurzame energie, klaagt ongemeen hard de verspilling van natuurlijke rijkdommen aan door de industrie.

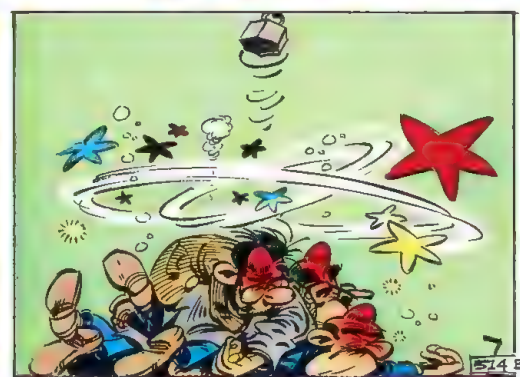
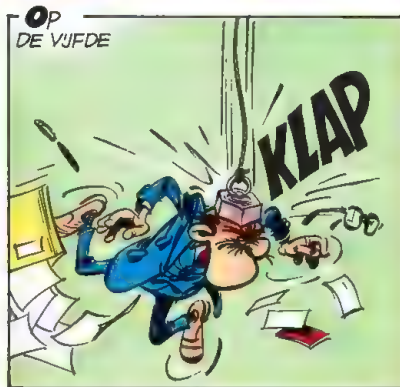

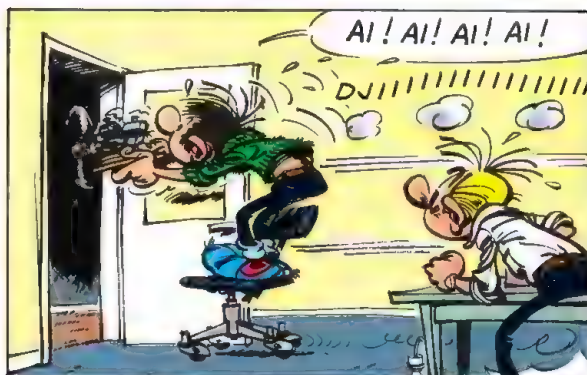
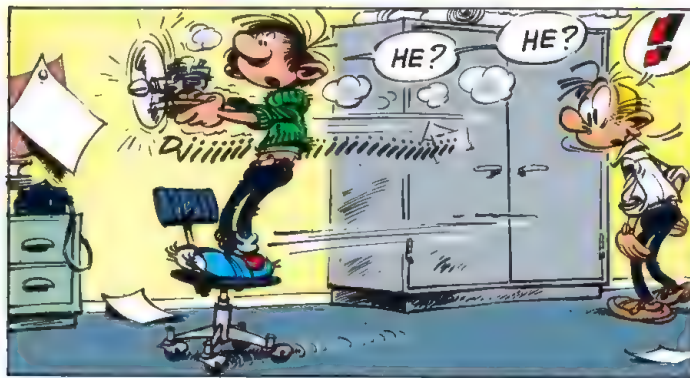
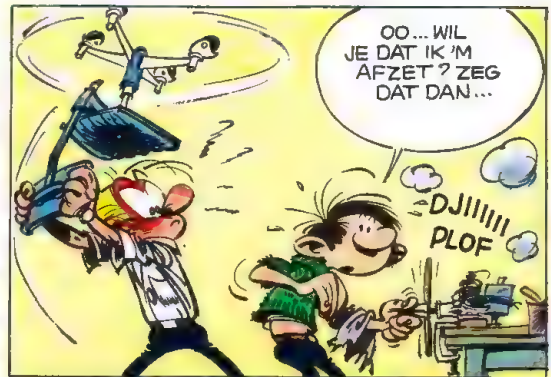
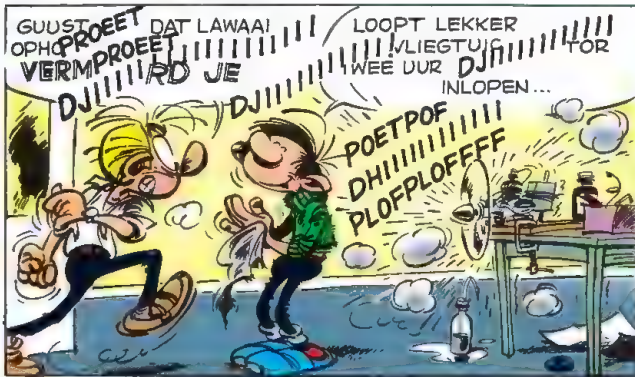

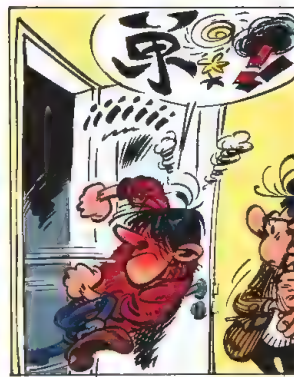
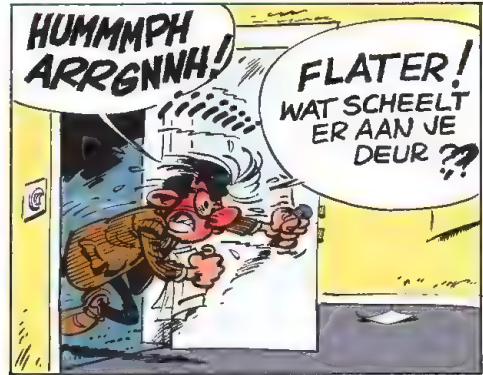
In 1964 wordt in de VS de Wilderness Act uitgeschreven. Dit is een wet die de natuur wil beschermen.

De wet legt officieel vast dat de natuur (wilderness) een plek is waar de aarde en het natuurlijk leven zo min mogelijk door de mens moeten worden gestoord omdat de mens er een bezoeker is die er niet permanent aanwezig hoeft te zijn.

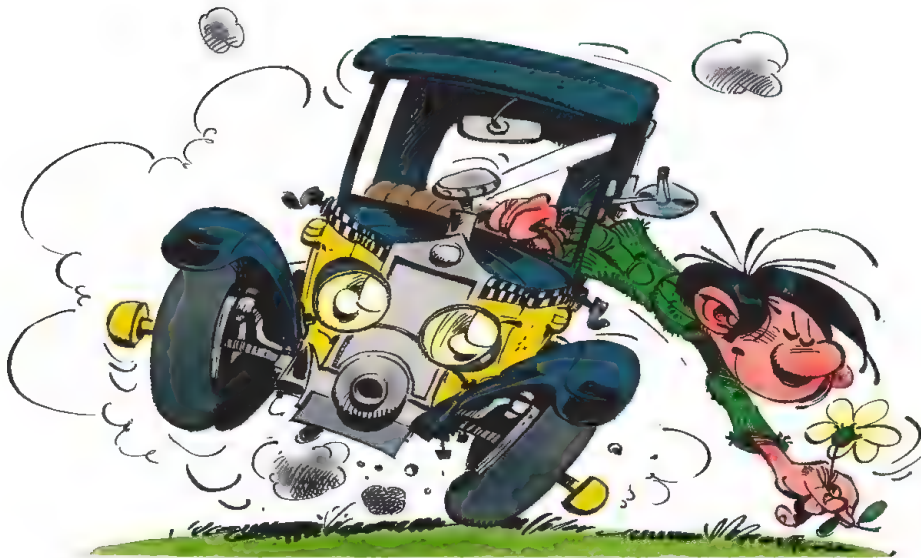
In 1970 nemen twintig miljoen mensen deel aan de eerste Earth Day of dag van de Aarde, een happening die de mensen bewust wil maken van milieubescherming.

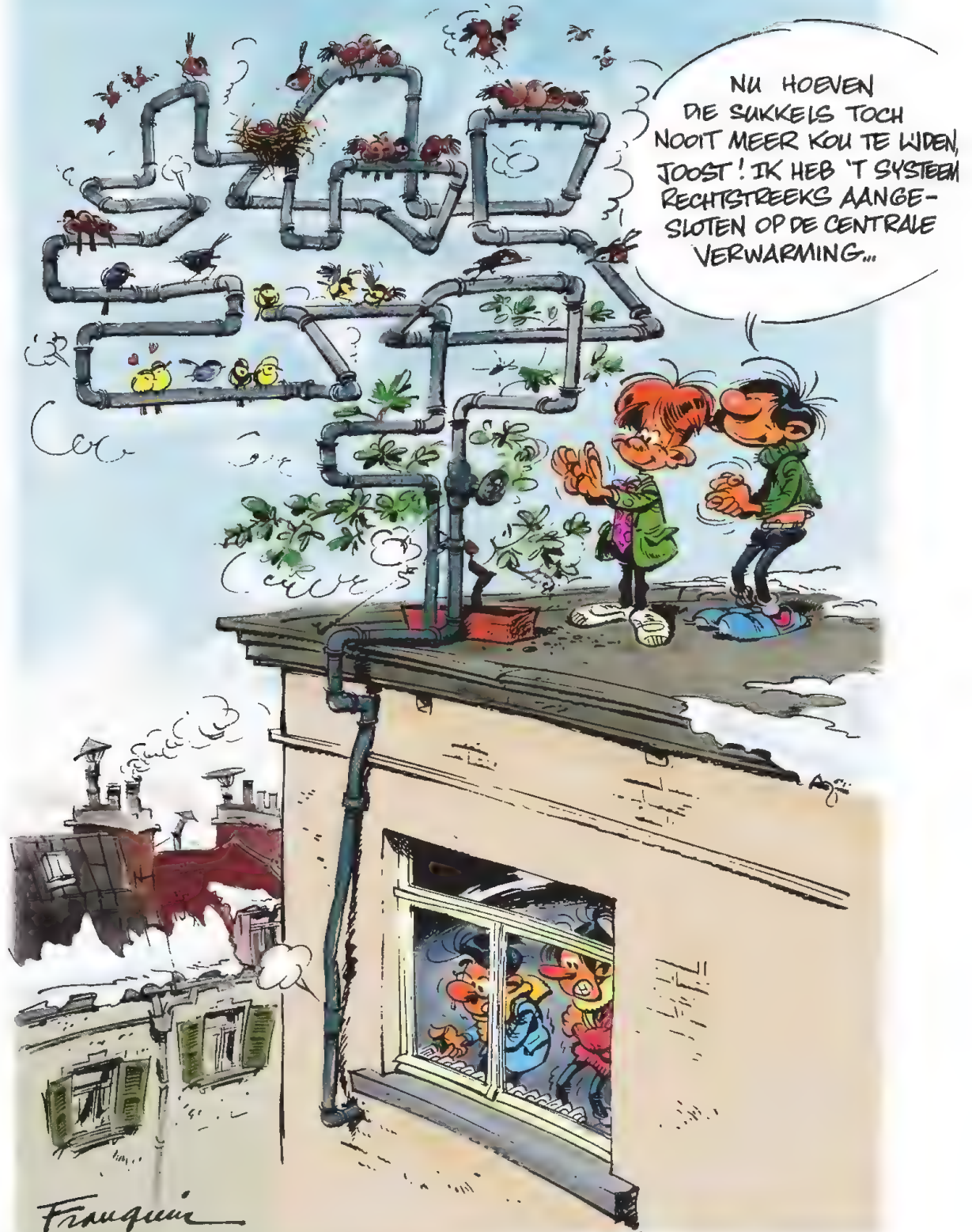

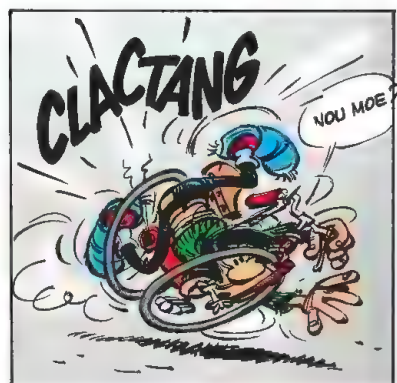
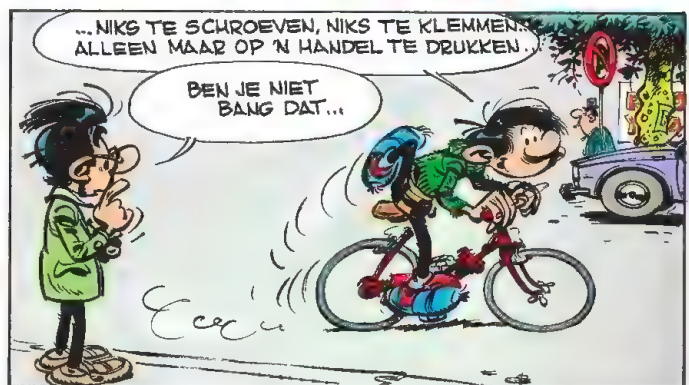
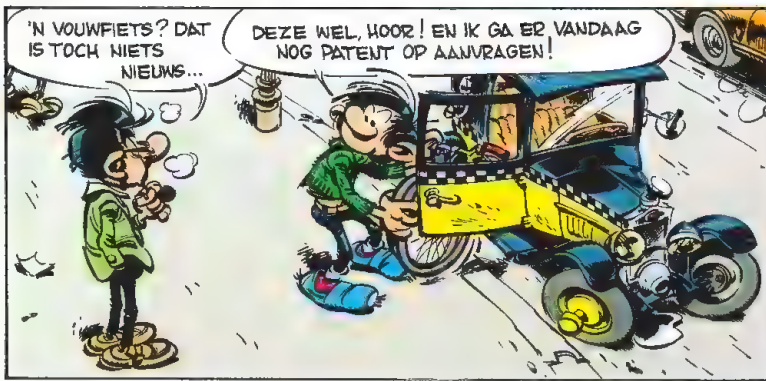

In de jaren zeventig van de vorige eeuw begon het gat in de ozonlaag mensen bezig te houden. De eerste ministeries voor Milieu duiken her en der op en er wordt een eerste 'milieutop' georganiseerd.

Misschien zijn dit initiatieven die vandaag volledig terecht en zinnig lijken, maar toen stuitten ze op nogal wat onbegrip en verzet. Over de naam 'milieutop' voor de bescherming van onze planeet werd heel sarcastisch en ironisch gedaan. Waarom zou er ook geen 'zontop' of een 'maantop' komen? Lang niet iedereen zag er het nut van in. De ministeries werden dan ook erg verdeeld onthaald. Moesten er ook geen aparte ministeries komen voor wolken, hemel of zon? En het argument om de hele ecologiediscussie onderuit te halen was eenvoudig: ja, natuurlijk houdt iedereen van bomen, bloemen en vogeltjes. Daar lag hem echt niet het probleem. Maar de industrie die in de discussie werd aangevallen, zorgde er wel mooi voor dat we er met zijn allen een veel comfortabele levensstandaard op na konden houden. En de fabrieken waarop nu plotseling zoveel kritiek is, staan in voor de productie van dingen die ervoor zorgen dat heel wat mensen een veel makkelijker leven hebben. Of was het misschien de bedoeling om in de toekomst zonder auto's te leven? Of zonder televisies en fietspompen. Mochten er plots geen kookpotten meer worden gemaakt? Geen schoenen, bellen, stofzuigers, washandjes en badhanddoeken omdat bij de productie ervan energie nodig was? Onder het mom van milieubehoud en de bescherming van de natuur konden we dus net zo goed maar weer in holen gaan wonen? De natuur is toch zelf ook genadeloos hard? Grote dieren winnen het van kleintjes, de zwakkeren worden opgegeten door de dominanten. Dat is een natuurlijke en onverbiddelijke selectie. Is dat het leven waarnaar die ecologen dan terug wilden keren? Komaan, zeg. Een klein beetje ernst!

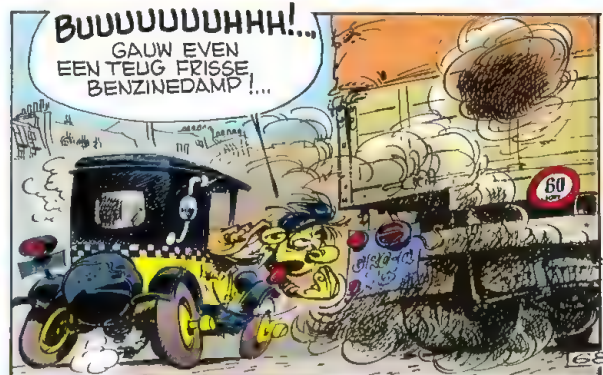
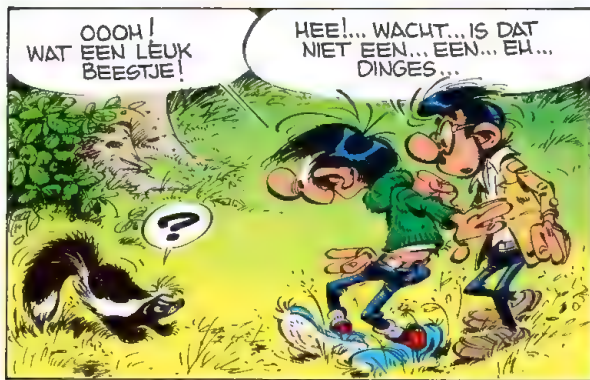

1972: De Noorse filosoof Arne Naess bedenkt de term 'deep ecology' en geeft zo een naam aan de stroming die totaal breekt met het antropocentrisme.

Naess beweert dat de mens in alle opzichten verbonden is met de natuur.

Elke actie die hij onderneemt tegen de natuur zal zich dan ook tegen hem keren...

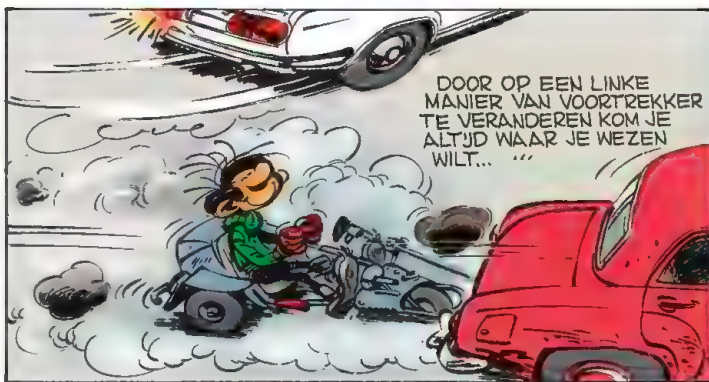
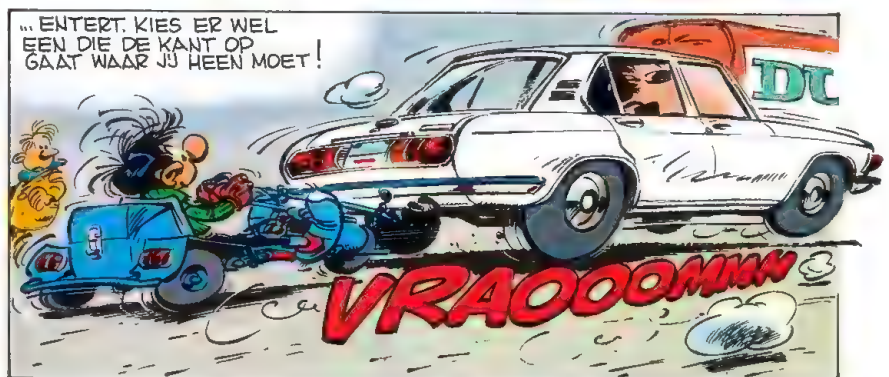
E. T. van der Vliet

In 1973 organiseren de Verenigde Naties een conventie om het probleem aan te pakken van het commercialiseren van plant- en diersoorten die met uitsterven bedreigd worden.

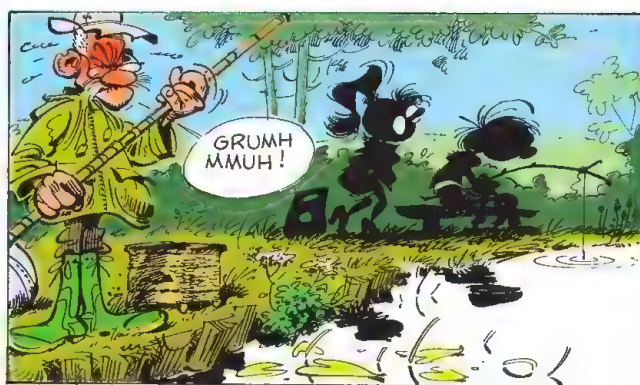
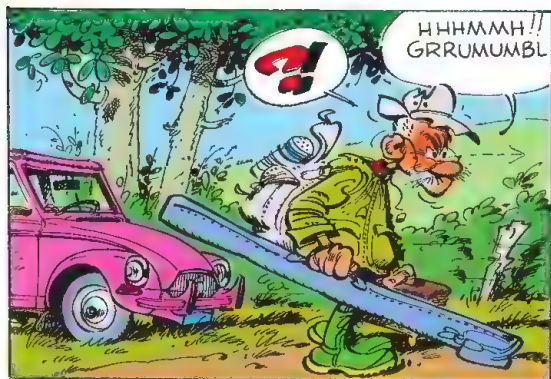

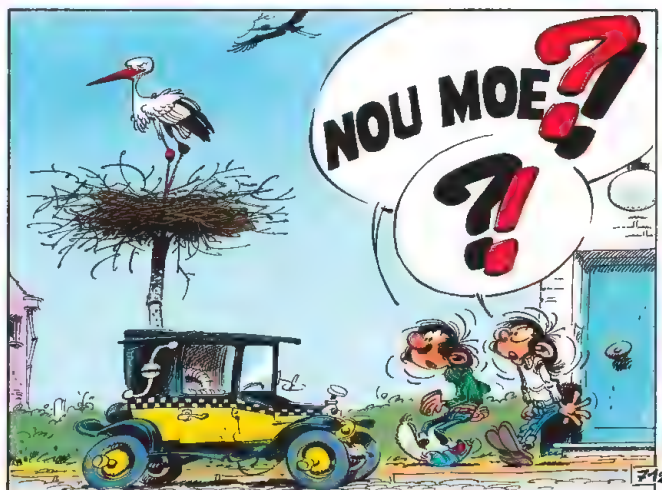
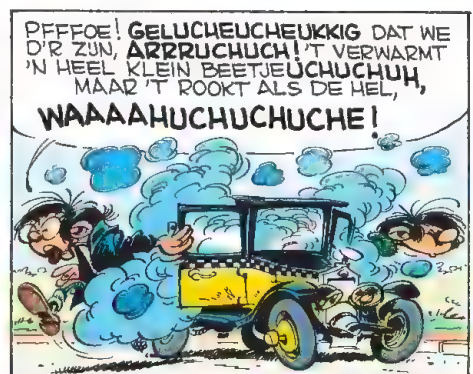
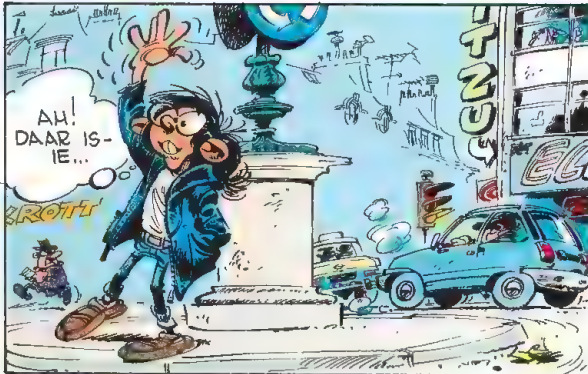
1879

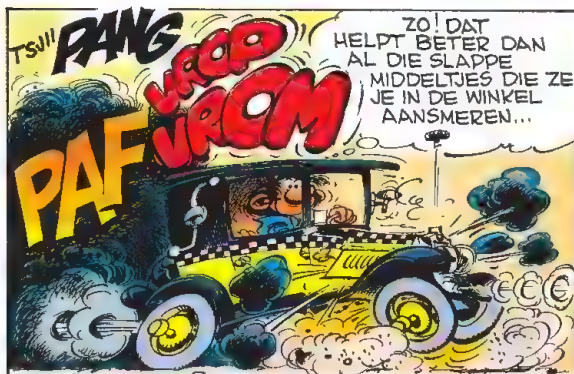

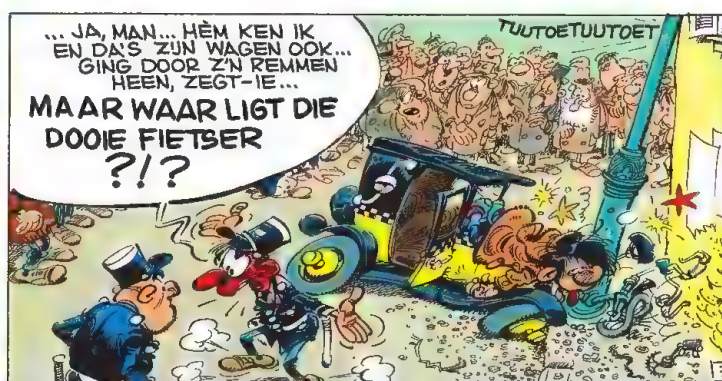
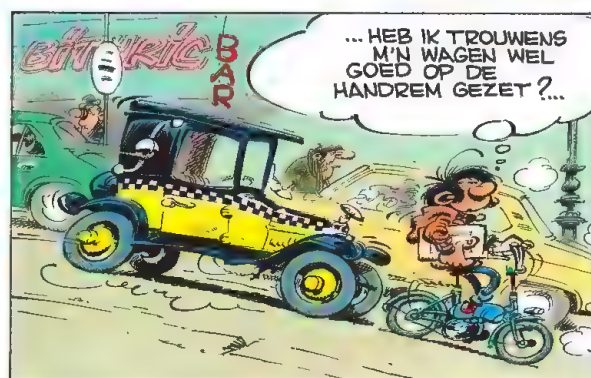
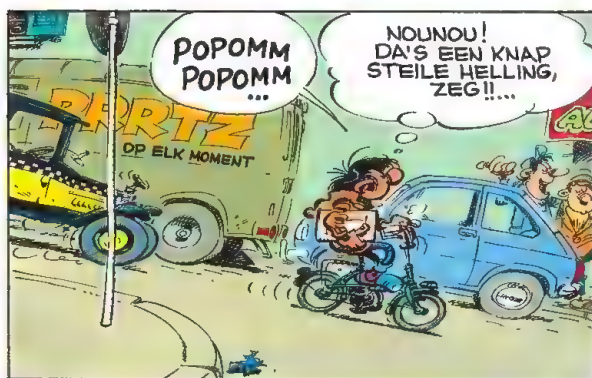
Fransje

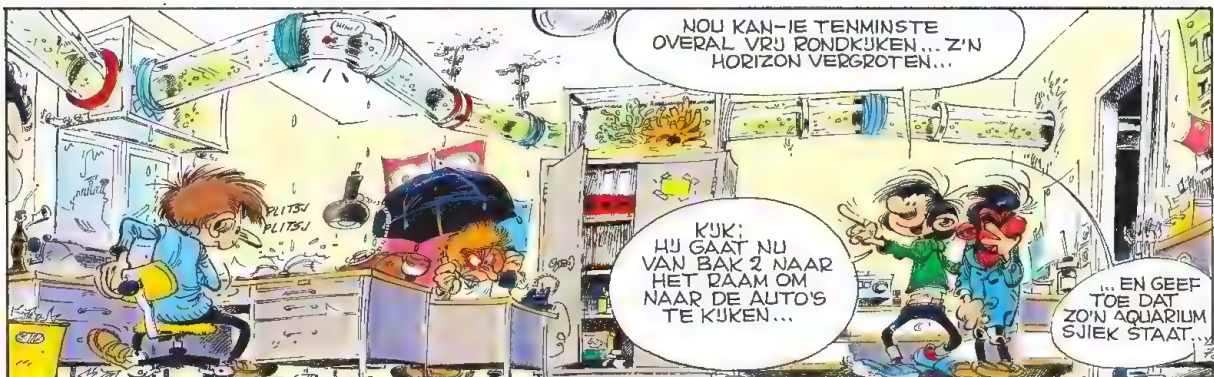
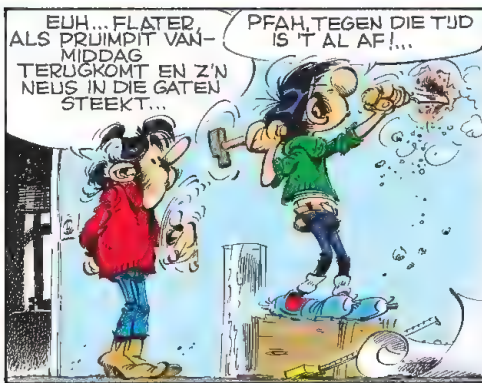

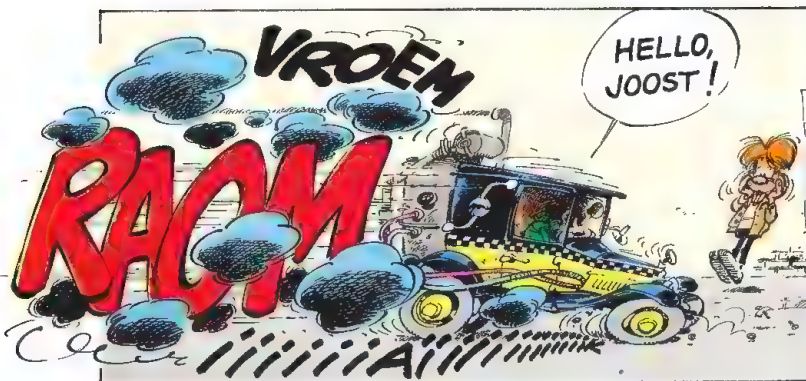
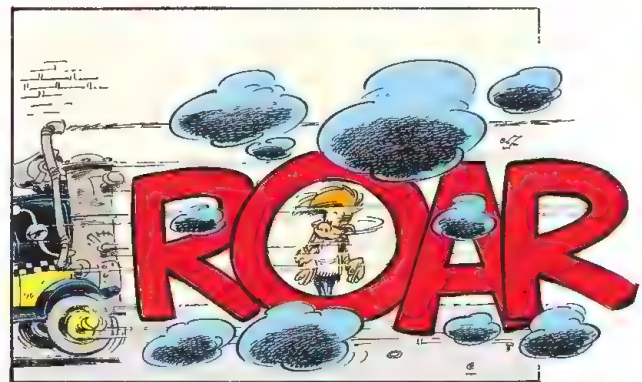
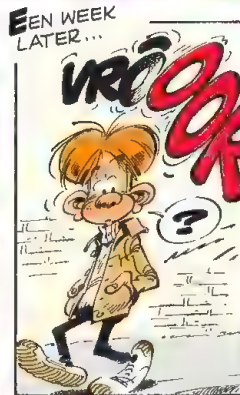
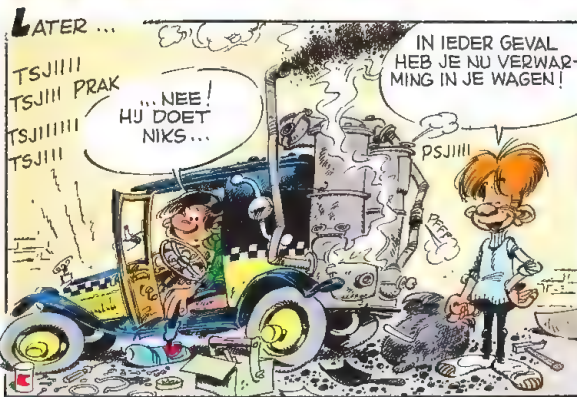
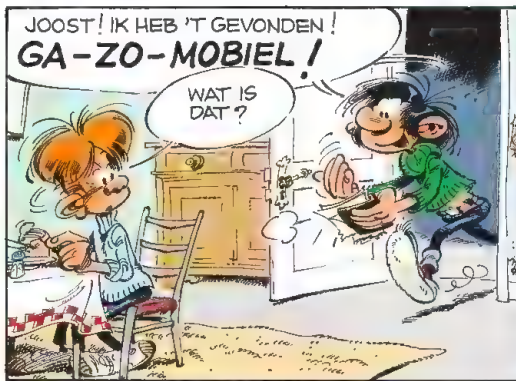

1066:
BIBI.

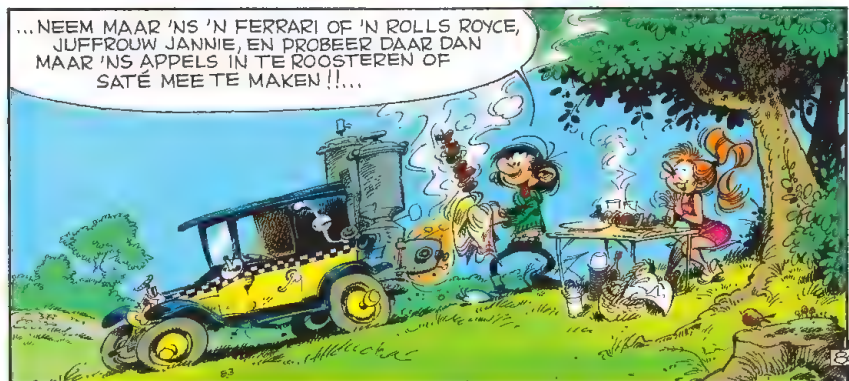
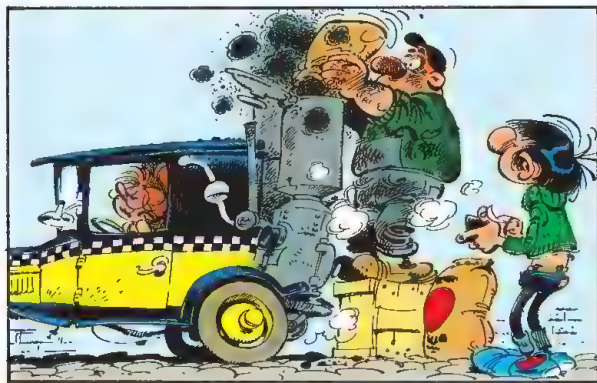
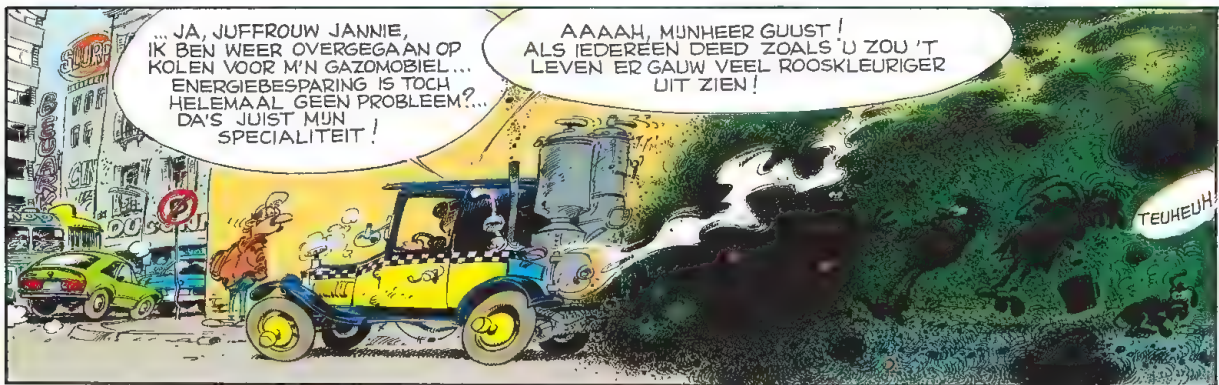

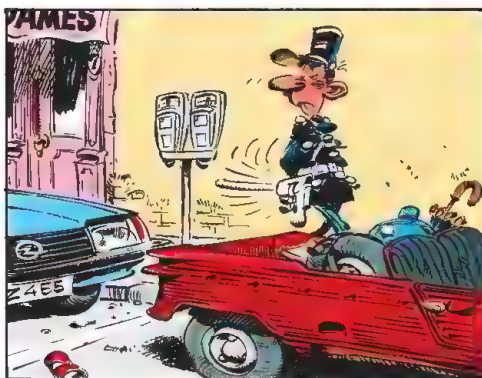

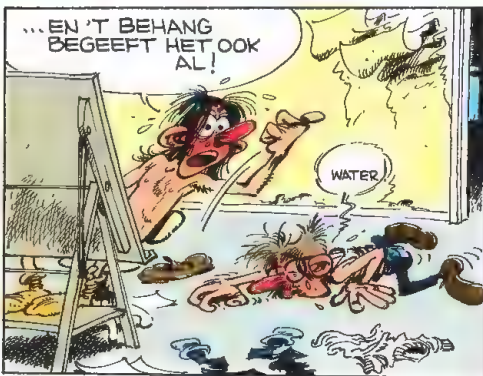

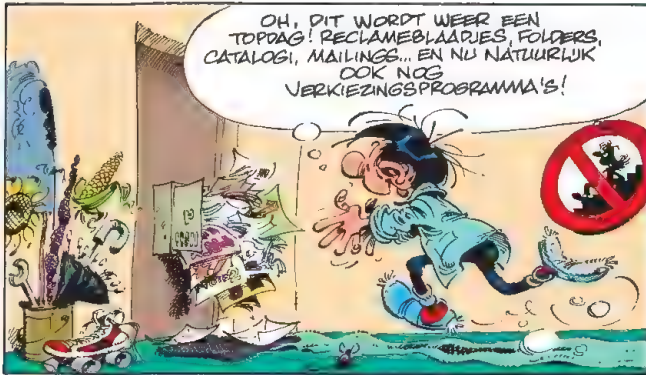
In 1986 wordt een internationaal akkoord ondertekend dat de jacht op walvissen verbiedt om het gevaar voor de soort door overbevissing in te dijken.

Maar enkele belangrijke landen weigeren het akkoord te ondertekenen.

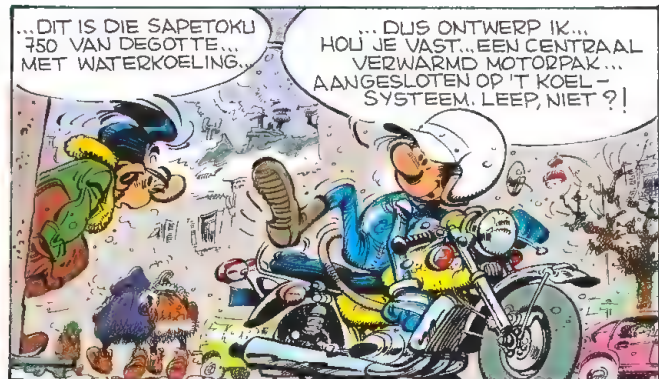
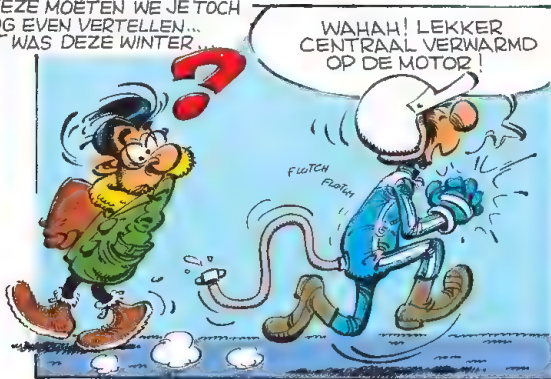

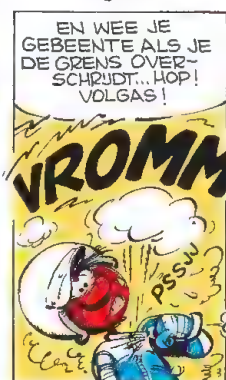
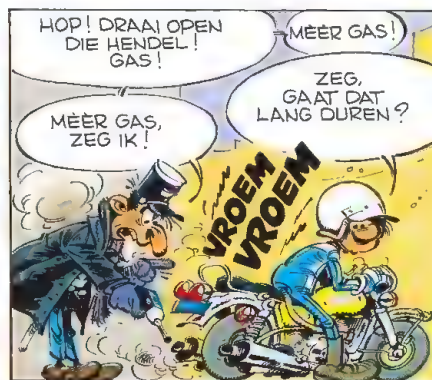

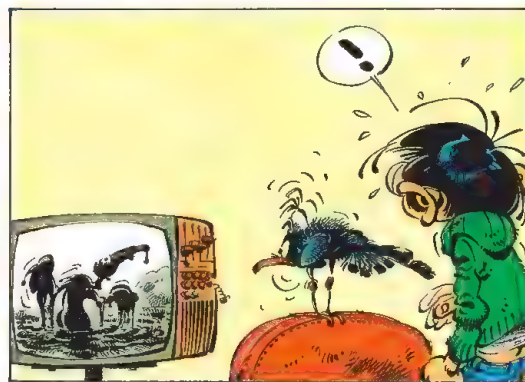
Franquin (80)

DEZE MOETEN WIE JE TOCH
NOG EVEN VERTELLEN...
'T WAS DEZE WINTER...

...DUS ONTWERP IK...
HOU JE VAST...EEN CENTRAAL
VERWARMD MOTORPAK...
AANGESLOTEN OP 'T KOEL-
SYSTEEM. LEEP, NIET?!

In 1991 is er een eerste dag waarop aan de mensen wordt gevraagd niets te kopen. Op dit initiatief komen later nog andere varianten, zoals de autoloze dagen.

"Die waren er toch al in de jaren zeventig", zult u zeggen? Maar die autoloze (zon)dagen kwamen er om economische redenen. De brandstof was op een bepaald moment zo duur dat mensen vonden dat ze moesten reageren. Twintig jaar later zijn niet de brandstofprijzen de reden voor de actie. Die wil namelijk louter symbolisch zijn. De bedoeling is de mensen te wijzen op de impact van het steeds intensiever autogebruik op ons milieu. Ook nu zijn de reacties op de actie bijzonder sceptisch. Ook met de luchtkwaliteit gaat het niet zo goed. Misschien moeten we ook maar eens een dag organiseren waarop er niet mag worden geademd.

Of moet er geen dag komen waarop we ons niet mogen wassen om in te gaan tegen de overdreven hygiëne in de wereld? Er was ook heel wat te doen om het

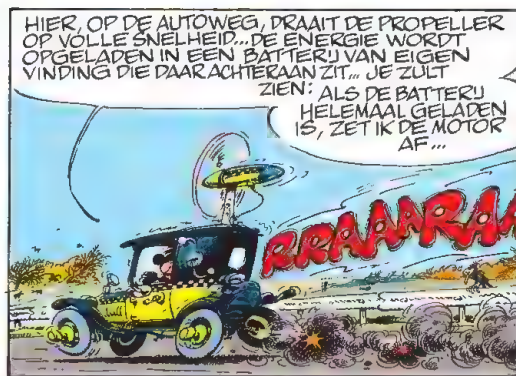

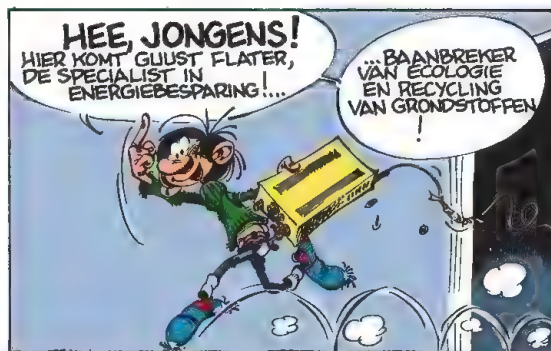
groot aantal uitzonderingen op zo'n zomers rijverbod. Ziekenwagens, taxi's, artsen mochten wel de weg op en dus vond wie niet mocht rijden zo'n actie vrijwel zinloos. Eenzelfde opmerking kwam er voor de 'aankooploze' dag.

De meest gehoorde kritiek was dat het makkelijk is om consumptie te bekritisieren als je al alles in huis hebt en het je aan niks ontbreekt. Maar dromen mensen in arme landen, of in oorlogslanden, er nu net niet van om te kunnen kopen wat hun hart verlangt? Waar slaat dan die kritiek op? En als het kopen van goederen dan toch zo schadelijk is, dan zal één enkele dag zonder aankopen natuurlijk ook geen meetbaar resultaat opleveren. Waarom loopt zo'n actie dan niet een hele week? Of zelfs een maand? Als mensen zijn aangewezen op ruilhandel of op de zwarte markt, dan zullen we pas echt kunnen nagaan wat de resultaten van zo'n actie zijn. Die 'zonder' dagen lijken misschien een mooi initiatief, maar ze zijn volkomen zinloos! Kom nu, heren ecologen, laat die stomme spelletjes nu toch varen! Laat de mensen met rust! Zo ongeveer alle bezwaren werden geuit tegen de auto- en andere loze dagen, alsof het tot niemand doordrong dat dergelijke acties eigenlijk maar één doel hadden: één dag per jaar anders tegen het leven aan te kijken!

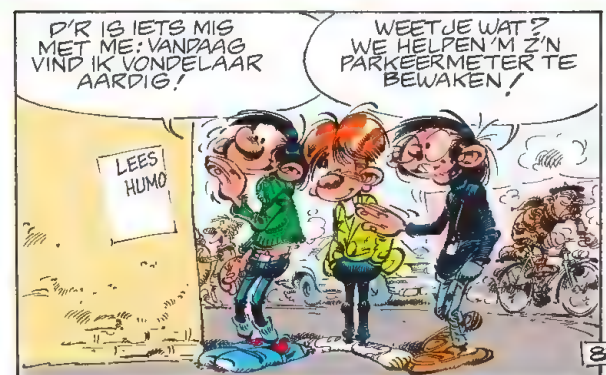
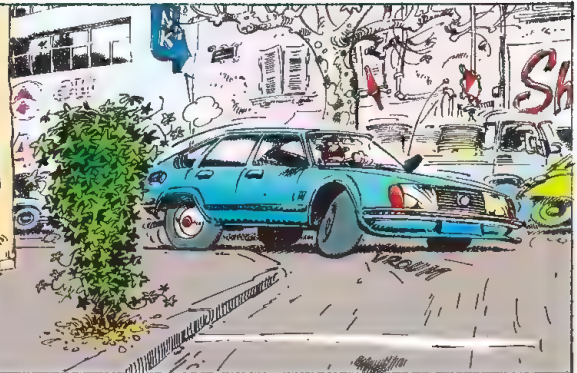
In 1992 organiseren de Verenigde Naties een wereldtop in Rio.
Daar wordt de conventie van Rio goedgekeurd, die handelt over biologische diversiteit.
Paralel aan deze top komen op een internationaal forum meer dan zeventienduizend ngo's
of niet gouvernementele organisaties samen en er wordt een raamakkoord
afgesproken over de klimaatsverandering.

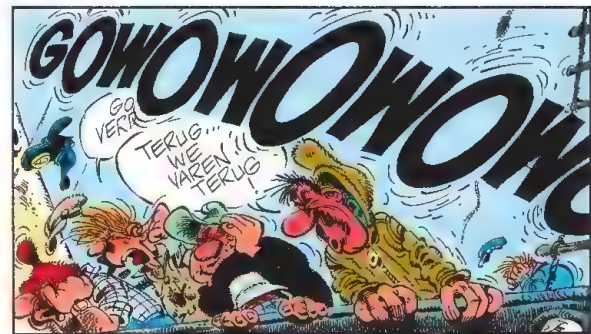
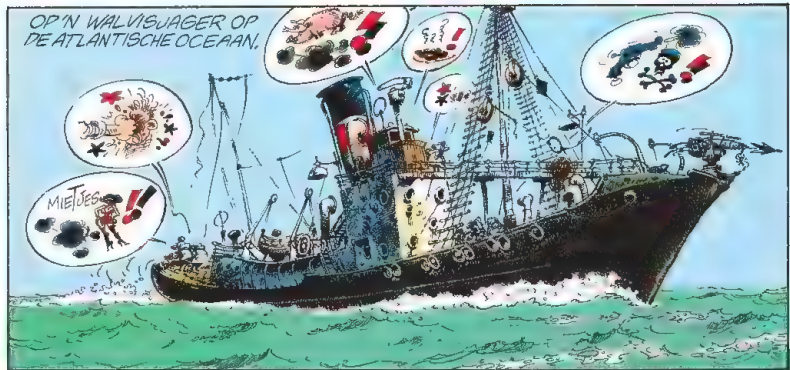

1066, MICHEL DEFAUCES

California, 1997. Juha Hill kruipt in een sequoiaboom om te beletten dat een natuurgebied wordt verwoest.
 Ze blijft in die boom leven tot ze in 1999, gesteund door heel wat milieu-organisaties,
 haar slag thuishaalt, en het gebied gered wordt.

In 2005 werd het Kyoto-protocol of klimaatverdrag van kracht.

De landen die het verdrag ondertekenden verbonden er zich toe om de verandering van het klimaat te bestuderen, ervoor te waarschuwen en tegen te gaan. Vandaag is zowat iedereen het ermee eens dat "de planeet gered moet worden". Het is een slogan geworden. Maar er zijn grenzen aan de motivatie. Zolang we die planeet kunnen redden door de verwarming een tandje lager te zetten, onze vuilnis te sorteren of spaarlampen te gebruiken is alle oké. Maar o wee als je ook je auto aan de kant moet laten staan of als de lowcost vliegtuigtickets

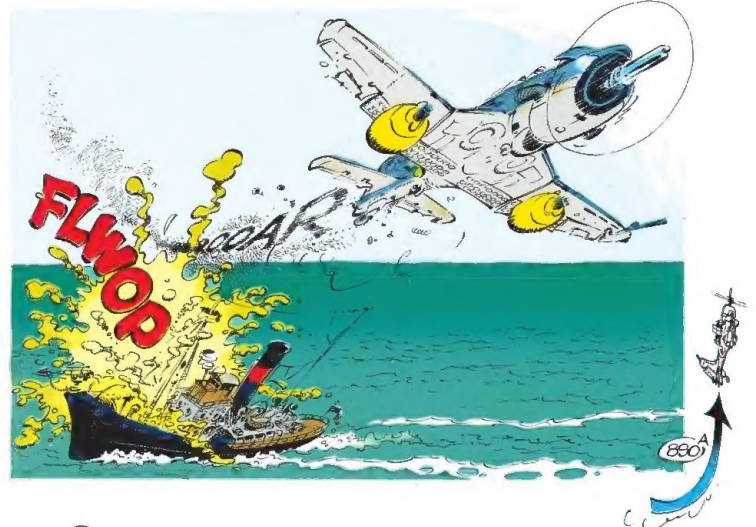
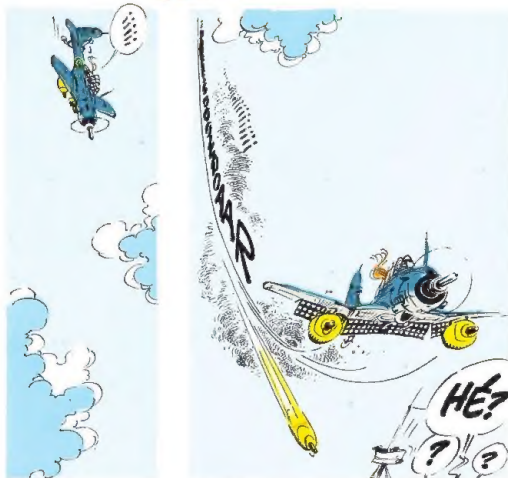
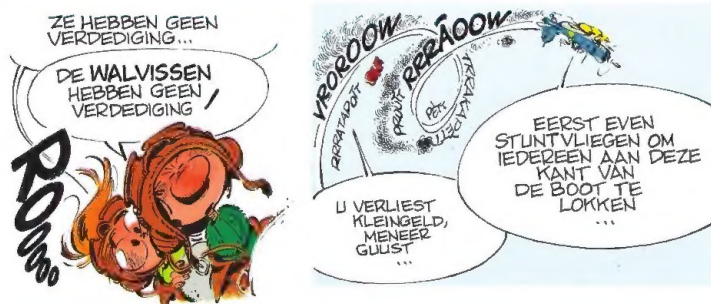
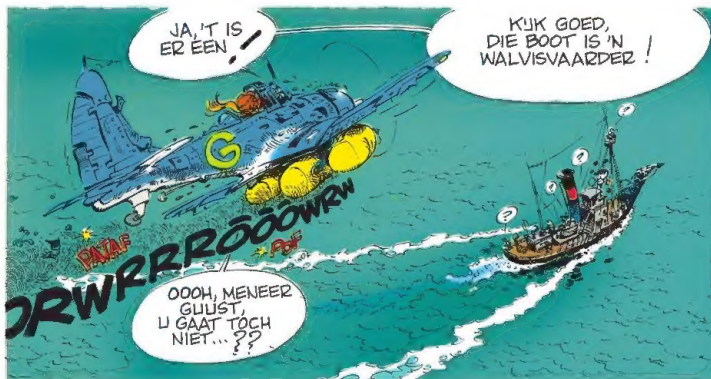

bedreigd worden. Wat kan daarop tegen zijn? De auto is onze heilige koe en onze vrijheid. Vliegen voor een prikje is nu net een bewijs van onze vooruitgang. En de bevolking wordt toch net aangezet om méér te kopen, want dan draait onze economie en hebben we het met zijn allen beter.

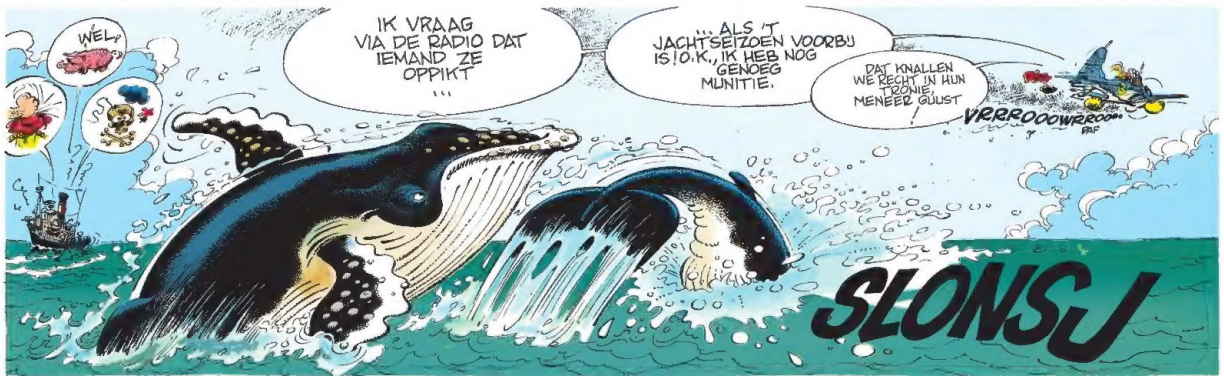
En dat betekent dan we tussen twee vuren zitten. Is een autofabriek die sluit nu eigenlijk goed nieuws voor de planeet, of slecht nieuws voor de mensen die hun baan verliezen? Het is maar hoe je het bekijkt. Het Kyoto-verdrag is dus de incarnatie van een grote planetaire bewustwording. Maar we moeten ons milieuentengagement ook afstemmen op onze economische noden. En wat dat betreft wekt de 'groene energie' heel wat verwachtingen: in de toekomst zouden duurzame ontwikkeling en economische groei samen moeten kunnen gaan...

2006: Al Gore maakt indruk met zijn film 'An Inconvenient Truth' (Een vervelende waarheid).
Daarin vraagt hij aandacht voor de opwarming van de aarde en de dramatische gevolgen ervan.

Ecologische initiatieven dateren niet van gisteren maar ze worden elk jaar krachtiger.
Die wereldwijde bewustwording is uiteraard een zegen, maar anderzijds ook een gevaar.
Als de dreiging voor het milieu niet zo groot zou zijn, had ze helemaal nooit bestaan...

Bibliografie:

Robert Barbault, Ecologie générale :
structure et fonctionnement de la biosphère, Ed. Dunod, 6ème éd., 2008

Sarah Collard, Diane Millis, François Vidonne, Le grand guide de l'écologie, Ed. J'ai lu, 2006

Franck Courchamp, L'écologie pour les nuls, Ed. Générales First, 2009

Roger Dajoz, Précis d'écologie, Ed. Dunod, 8ème éd., 2006

Philippe J. Dubois, Un nouveau climat : les enjeux du réchauffement climatique, Ed. la Martinière, 2003

Bernard Fischesser, Marie-France Dupuis Tate, Le Guide illustré de l'écologie, Ed. La Martinière, 2007

Jean-Paul Fitoussi, Eloi Laurent, La nouvelle écologie politique :
économie et développement humain, Ed. Seuil, 2008

Al Gore, Une vérité qui dérange, Ed. La Martinière, 2007

Nicolas Hulot, Ecoguide de A à Z, Ed. Libro, 2007

Jean-Marc Jancovici, L'avenir climatique. Quel temps ferons-nous?, Ed. Seuil, 2005

Pierre Papon, L'énergie à l'heure des choix, Ed. Belin, 2007

François Ramade, Eléments d'écologie. Ecologie appliquée, Ed. Dunod, 6ème éd., 2002

Robert-E. Ricklefs, Gary-L. Miller, Ecologie, Ed. De Boeck, 4ème éd., 2003

Joanna Yarrot, Comment réduire votre empreinte carbone, Ed. Guy Trédaniel, 2008

D/2017/0089/342
ISBN 978-90-314-3588-3
FRANQUIN, JIDÉHEM © Dupuis, 2017
Alle rechten voorbehouden
Gedrukt in de EU door Canale

Dit album is gedrukt op
papier dat afkomstig is uit
ethisch beheerde bossen.

WWW.DUPUIS.COM